

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ریاضی - تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تعداد صفحه: ۴ صفحه	تاریخ امتحان: ۹۴/۰۳/۶	سال سوم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی:
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۴		

بارم	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	ردیف
الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)		
۰/۲۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.	۱
۰/۲۵	هر یک خود را می‌کوشید.	۲
۰/۲۵	صدای او رشته فکر را پاره کرد.	۳
۰/۲۵	هر چند که از آینه بی‌رنگ‌تر است	۴
۰/۱۵	نزدیک آفتاب وفا می‌فرستمت	۵
۰/۱۵	حساب این نتوانم داد و نگویم که مرا سخت در بایست نیست.	۶
۰/۱۵	به باد آفره این گناهم مگیر	۷
۰/۱۵	تا شما در این آینه نقش‌های بوقلمون بینید.	۸
۰/۱۷۵	خسوف‌های کژخیم شکوهش را به ستیز برمی‌خیزند.	۹
۰/۱۷۵	در پایتخت به تکاپو افتادم تا درخت بیداد را از بیخ و بن براندازم.	۱۰
۱	دیدم، شبان خفته را تبار دیدم	۱۱
۱	بر خفته شب، شبروی بیدار دیدم محمّد(ص) فکرش شعله‌های بلندتری می‌گرفت. بدنش آب می‌شد و شعله جانش روشن‌تر می‌گشت. خدیجه می‌دید او در بند خودش نیست.	
ب) معنی واژگان (۲ نمره)		
۰/۲۵	معنی واژگان مشخص شده را در ابیات و عبارات زیر بنویسید.	۱۲
۰/۲۵	نبینی باغبان چون گل بکارد	۱۳
۰/۲۵	چه مایه غم خورد تا گل بر آرد	۱۴
۰/۲۵	امر می‌کنیم، استاد صورتگر تمثالی نیم رخ از شمایل ما بسازه.	۱۵
۰/۲۵	یک شبی پروانگان جمع آمدند	۱۶
۰/۲۵	در مَضیفی طالب شمع آمدند	۱۷
۰/۲۵	تو کجایی تا شوم من چاکرت	۱۸
۰/۲۵	هم حرکاتش متناسب به هم	۱۹
۰/۲۵	هم چارفت دوزم، کنم شانه سرت	
۰/۲۵	هم خطواتش متقارب به هم	
۰/۲۵	برین رزمگه شان به جنگ آوریم	
۰/۲۵	خود ایذر زمانی درنگ آوریم	
۰/۲۵	از مَضیق حیات در گذری	
۰/۲۵	وُسعت مُلک لا مکان بینی	
۰/۲۵	ثِقَتِ دوستان به گرم عهد تو بیفزاید.	
پ) خودآزمایی (۳ نمره)		
۰/۲۵	در شعر زیر واژه «کاریز» بیانگر مفهوم انسان است.	۲۰
۰/۲۵	«کاریز خوش دارد خیال کند / که رودها / تنها برای این هستند / که به او آب برسانند»	۲۱
۰/۲۵	الف) گمراه ب) ایثارگر ج) بخشنده د) خودخواه	۲۲
۰/۲۵	بیت «تا به جایی رساندت که یکی از جهان و جهانیان بینی» بیانگر کدام اصل عرفانی است؟	
۰/۲۵	یک ویژگی شخصیت راوی داستان «گلدسته‌ها و فلک» را در عبارت زیر بنویسید.	
۰/۲۵	«بدیش این بود که گل‌دسته‌های مسجد بدجوری هوس بالارفتن را به کله آدم می‌زد. ما هیچ کدام کاری به کارگلدسته‌ها نداشتیم اما نمی‌دانم چرا مدام توی چشممان بودند. خود گنبد چنگی به دل نمی‌زد. اما گل‌دسته‌ها چیز دیگری بود، بدی دیگرش این بود که از چنان گل‌دسته‌هایی تنها نمی‌شد رفت بالا. همراه لازم بود.»	
«ادامه سؤالات در صفحه دوم»		

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ریاضی - تجربی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تعداد صفحه: ۴ صفحه	تاریخ امتحان: ۹۴/۰۳/۶	سال سوم آموزش متوسطه	نام و نام خانوادگی:
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۴		

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	بارم
۲۳	در عبارت زیر، کدام ویژگی نویسنده کتاب بیهقی موجب می شود تا این اثر از دیگر آثار تاریخی و ادبی متمایز گردد؟ «سخنی نرانم تا خوانندگان این تصنیف گویند شرم باد این پیر را.»	۰/۲۵
۲۴	ابیات زیر بیانگر چه مضمون مشترکی در مورد امام زمان (عج) است؟ الف) کسی که نقطه آغاز هر چه پرواز است تویی که در سفر عشق خط پایانی ب) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی	۰/۱۵
۲۵	با توجه به عبارت زیر به پرسش ها پاسخ دهید. «عقل» تکرار را نمی پسندد اما «احساس» تکرار را دوست دارد. طبیعت تکرار را دوست دارد. جامعه به تکرار نیازمند است. طبیعت را از تکرار ساخته اند، جامعه با تکرار نیرومند می شود، احساس با تکرار جان می گیرد و نوروژ داستان زیبایی است که در آن، طبیعت، احساس و جامعه هر سه دست اندر کارند. الف) نویسنده با بیان کدام سنت ایرانیان مفهوم «تکرار» را پسندیده می داند؟ ب) «احساس» در تقابل با کدام «واژه» قرار گرفته است؟	۰/۱۵
۲۶	با توجه به عبارت زیر، چرا «دل آدم» لایق خزانگی گوهر محبت بود؟ «گوهر محبت را بر ملک و ملکوت عرضه داشته، هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانهداری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود که به آفتاب نظر پرورده بود و به خزانهداری آن جان آدم شایسته بود که چندین هزار سال از پرتو نور احدیت پرورش یافته بود.»	۰/۱۵
۲۷	ابیات زیر بیانگر چه مفهوم مشترکی است؟ الف) آن که شد هم بی خبر هم بی اثر تا نگریدی بی خبر از جسم و جان ب) ای مرغ سحر! عشق ز پروانه بیاموز این مدعیان در طلبش بی خبران اند از میان جمله او دارد خبر کسی خبر یابی ز جانان یک زمان کان سوخته را جان شد و آواز نیامد کان را که خبر شد، خبری باز نیامد	۰/۱۵
ت) درک مطلب (۴ نمره)		
۲۸	مفهوم «بار امانت» با توجه به عبارت زیر در کدام گزینه وجود ندارد؟ «مجموعه ای می بایست تا بار امانت مردانه و عاشقانه در سفت جان کشد.» الف) مسئولیت (ب) طلب (ج) معرفت (د) عشق	۰/۲۵
۲۹	با توجه به مفهوم بیت زیر «تأسف و اندوه» شاعر از چیست؟ «از هر کران بانگ رحیل آید به گوشم بانگ از جرس برخاست وای من خموشم»	۰/۲۵
۳۰	در عبارت زیر، واژه «مکاشفت» در اصطلاح «عرفانی» به چه معناست؟ «یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود و در بحر مکاشفت مستغرق شده.»	۰/۲۵
۳۱	در بیت زیر، «خاک» زمینه ساز چیست؟ «آب چه دانست که او گوهر گوینده شود؟ خاک چه دانست که او غمزه غمازه شود؟»	۰/۲۵
۳۲	با توجه به عبارت زیر، نویسنده بعد از خواندن نامه برادرش چه تصمیمی گرفت؟ «نامه برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی بوی جوی مولیان مدهوشم کرد. فردای همان روز، ترقی را رها کردم. پا به رکاب گذاشتم و به سوی زندگی روان شدم. تهران را پشت سر نهادم و به سوی بخارا بال و پر گشودم.»	۰/۲۵
«ادامه سؤالات در صفحه سوم»		

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی - تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۹۴/۰۳/۶	تعداد صفحه: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۴			
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	بارم
۳۳	مقصود از «گره گشای هوا» در بیت زیر چیست؟ «دستِ هوا به رشته جان بر، گره زده ست نزد گره گشای هوا می فرستمت»	۰/۲۵
۳۴	کدام «رنگ مشترک» بر زیبایی و کارکرد ادبی مصرع های دوم ابیات زیر افزوده است؟ الف) نادره کبکی به جمال تمام شاهد آن روضه فیروزه فام ب) شقایق بر یکی پای ایستاده چو بر شاخ زمرّد، جام باده	۰/۵
۳۵	با توجه به بیت «باربایی به محفلی کان جا جبرئیل امین ندارد بار» به پرسش ها پاسخ دهید. الف) این بیت به کدام واقعه تاریخی اشاره دارد؟ ب) دلیل بارنیافتن «جبرئیل امین» چیست؟	۰/۵
۳۶	در بیت زیر، چرا خداوند به هر کسی «سیرت» و «اصطلاحی» داده است؟ «هر کسی را سیرتی بنهادام هر کسی را اصطلاحی داده ام»	۰/۵
۳۷	در موارد زیر اعتقاد به کدام «باور مشترک» دیده می شود؟ الف) بسیار منی کرد و ز تقدیر نترسید بنگر که از این چرخ جفایبیشه چه برخاست ب) گفت: «ای دوست عزیز و رفیق موافق، تو را در این رنج که افگند؟ جواب داد که: مرا قضای آسمانی در این ورطه کشید.»	۰/۵
۳۸	هدف «بیهقی» از آوردن عبارت زیر در پایان داستان سرگذشت «امیرعلی قریب» چیست؟ «این است علی امیر علی قریب و روزگارش و قومش که به پایان آمد و احق کسی باشد که دل در این گیتی غدار و فریفتگار بندد و نعمت و جاه و ولایت او را به هیچ چیز شمرد.»	۰/۵
ث) دانش های ادبی (۳ نمره)		
۳۹	از بین جمله های زیر، کدام جمله درست است؟ الف) ناصر خسرو قبادیانی، شاعر بزرگ و مثنوی سرای توانای قرن پنجم است. ب) ناصر خسرو قبادیانی، شاعر بزرگ و قصیده سرای توانای قرن پنجم است.	۰/۲۵
۴۰	نوع نثر در کدام یک از گزینه های زیر متفاوت است؟ الف) تاریخ بلعمی ب) کلیله و دمنه ج) قابوس نامه د) سیاست نامه	۰/۲۵
۴۱	سیره پیامبر اکرم (ص) یکی از انواع است.	۰/۲۵
۴۲	کدام یک از عناصر داستان با «سبک» ارتباطی نزدیک دارد؟	۰/۲۵
۴۳	نام مشهورترین اثر «عبدالرحمان جامی» را بنویسید.	۰/۲۵
۴۴	کدام آرایه ادبی در مصرع اول بیت زیر بیانگر «عظمت و بزرگی» امام خمینی (ره) است؟ «کسی که وسعت او در جهان نمی گنجد به خانه دل من، آمده است مهمانی»	۰/۲۵
۴۵	در بیت زیر کدام واژه در معنای نمادین «انسان کامل» به کار رفته است؟ «ناقدی کاو داشت در مجمع مهی گفت: او را نیست از شمع آگهی»	۰/۲۵
۴۶	شرح زیر معرف کدام «اثر ادبی» است؟ این کتاب در بحبوحه حمله مغول نگاشته شد و نویسنده در آن به بررسی مهم ترین مسائل عرفانی پرداخته است. نثر کتاب روان و گیراست، موضوع فصل چهارم این کتاب «آغاز خلقت انسان» است.	۰/۲۵
۴۷	شاعر در بیت زیر با استفاده از کدام آرایه ادبی (به جز واج آرایی) بر تأثیر موسیقی و آهنگ کلام خود می افزاید؟ «این چه ژاژ است و چه کفر است و فشار پنبه ای اندر دهان خود فشار»	۰/۲۵
«ادامه سؤالات در صفحه چهارم»		

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: ریاضی - تجربی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۹۴/۰۳/۶	تعداد صفحه: ۴ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت خرداد ماه سال ۱۳۹۴			
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	بارم
------	-------------------------	------

۴۸	هر یک از موارد ستون « الف » با کدام یک از موارد ستون « ب » مرتبط است ؟	۰/۷۵													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(۱) اثری عرفانی در حوزه ادب تعلیمی است.</td> <td>نظامی</td> </tr> <tr> <td>(۲) قالب شعری با بیتی تکراری در میان بندهاست.</td> <td>ترجیع بند</td> </tr> <tr> <td>(۳) یکی از مشهورترین رباعی سرایان تاریخ ادبیات ایران است.</td> <td>گلشن راز</td> </tr> <tr> <td></td> <td>بیدل</td> </tr> <tr> <td></td> <td>ترکیب بند</td> </tr> <tr> <td></td> <td>غزلیات عرفانی سنایی</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	(۱) اثری عرفانی در حوزه ادب تعلیمی است.	نظامی	(۲) قالب شعری با بیتی تکراری در میان بندهاست.	ترجیع بند	(۳) یکی از مشهورترین رباعی سرایان تاریخ ادبیات ایران است.	گلشن راز		بیدل		ترکیب بند		غزلیات عرفانی سنایی
الف	ب														
(۱) اثری عرفانی در حوزه ادب تعلیمی است.	نظامی														
(۲) قالب شعری با بیتی تکراری در میان بندهاست.	ترجیع بند														
(۳) یکی از مشهورترین رباعی سرایان تاریخ ادبیات ایران است.	گلشن راز														
	بیدل														
	ترکیب بند														
	غزلیات عرفانی سنایی														

(ج) حفظ شعر (۲ نمره)		
----------------------	--	--

۴۹	کدام گزینه کامل کننده بیت زیر است ؟ « ما سیه گلیمان را جز بلا نمی شاید بر دل بهایی نه، هر که بتوانی »	۰/۲۵																
۵۰	در جاهای خالی واژه های مناسب بنویسید. الف (شفا) رضا (ب) وفا (ج) د بلا (د)	۰/۵																
۵۱	واژگان به هم ریخته زیر، مصرعی از یک بیت است ؛ آن ها را مرتب کنید . « دامن ، لاله ، گر ، کوه ، از ، بُود ، سیراب ، پُر »	۰/۵																
۵۲	کدام یک از مصرع های « گروه ب » کامل کننده مصرع های « گروه الف » است ؟	۰/۷۵																
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه الف</th> <th>گروه ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>(۱) همچو نرگس بگشا چشم و ببین کاندرا خاک</td> <td>شادی جان کسی کاو ز جهان آزاد است</td> </tr> <tr> <td>(۲) حاصلی نیست به جز غم ز جهان خواجه را</td> <td>مرو از راه که آن خون دل فرهاد است</td> </tr> <tr> <td>(۳) خیمه آنس مزین بر در این کهنه رباط</td> <td>چند روی چو گل و قامت چون شمشاد است</td> </tr> <tr> <td></td> <td>کاین عروسی است که در عقد بسی داماد است</td> </tr> <tr> <td></td> <td>مشنوی خواجه که تا در نگری بر باد است</td> </tr> <tr> <td></td> <td>که اساسش همه بی موقع و بی بنیاد است</td> </tr> <tr> <td></td> <td>بلکه آن است سلیمان که ز ملک آزاد است</td> </tr> </tbody> </table>	گروه الف	گروه ب	(۱) همچو نرگس بگشا چشم و ببین کاندرا خاک	شادی جان کسی کاو ز جهان آزاد است	(۲) حاصلی نیست به جز غم ز جهان خواجه را	مرو از راه که آن خون دل فرهاد است	(۳) خیمه آنس مزین بر در این کهنه رباط	چند روی چو گل و قامت چون شمشاد است		کاین عروسی است که در عقد بسی داماد است		مشنوی خواجه که تا در نگری بر باد است		که اساسش همه بی موقع و بی بنیاد است		بلکه آن است سلیمان که ز ملک آزاد است	
گروه الف	گروه ب																	
(۱) همچو نرگس بگشا چشم و ببین کاندرا خاک	شادی جان کسی کاو ز جهان آزاد است																	
(۲) حاصلی نیست به جز غم ز جهان خواجه را	مرو از راه که آن خون دل فرهاد است																	
(۳) خیمه آنس مزین بر در این کهنه رباط	چند روی چو گل و قامت چون شمشاد است																	
	کاین عروسی است که در عقد بسی داماد است																	
	مشنوی خواجه که تا در نگری بر باد است																	
	که اساسش همه بی موقع و بی بنیاد است																	
	بلکه آن است سلیمان که ز ملک آزاد است																	

۲۰	جمع نمره	« باغ اندیشه تان شکوفه باران باد »
----	----------	------------------------------------